

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ**

Є.О. Васильчук

**ФІЛОСОФІЯ, КУЛЬТУРОЛОГІЯ, СОЦІОЛОГІЯ
Збірник тестових завдань**

Черкаси - 2022

УДК 101:130:316.378 (076)

*Рекомендовано до друку рішенням методичної ради
Черкаського державного бізнес-коледжу
Протокол № від 2022 р.*

Васильчук Є.О.

Філософія, культурологія, соціологія.

Збірник тестових завдань.

Черкаси, 2022. – 46 с.

Рецензент: Стадник І.Ю., кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри історії та права Черкаського державного технологічного університету.

Навчально-методична розробка «Філософія, культурологія, соціологія. Збірник тестових завдань» складена відповідно до програми курсу «Філософія, культурологія, соціологія» для студентів усіх спеціальностей та має на меті закріплення і поглиблення студентами знань в процесі самостійного опрацювання навчального матеріалу під час виконання тестових завдань. Збірник тестових завдань містить вступ, тестові завдання за темами курсу, список використаних джерел.

Розробка призначена для студентів закладів вищої та фахової передвищої освіти.

Затверджено на засіданні
циклової комісії суспільних
дисциплін та фізичного
виховання

Протокол №4 від 26.11.2021

© Васильчук Є.О., 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Тема 1 Філософія як наука і навчальна дисципліна	6
Тема 2. Філософія Стародавнього світу	9
Тема 3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження	12
Тема 4. Філософія Нового часу та Просвітництва.	15
Тема 5. Культурологія як наука і навчальна дисципліна	18
Тема 6. Походження культури та її сутність	21
Тема 7. Соціокультурна динаміка. Цивілізація та культура	24
Тема 8. Соціологія як наука, її предмет і методи	27
Тема 9. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура	30
Тема 10. Особистість у системі соціальних зв'язок	34
Тема 11. Соціологія культури. Соціологія релігії	37
Критерії оцінювання	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42

ВСТУП

Вивчення курсу «Філософія, культурологія, соціологія» є важливим етапом процесу формування особистості студента. Поряд з іншими дисциплінами соціально-гуманітарного блоку курс «Філософія, культурологія, соціологія» сприяє визначенню та розвитку етичних, естетичних та соціальних пріоритетів. Залучення до цінностей світової наукової думки та культури розширює світогляд студента, його вміння орієнтуватися у культурних явищах розвиває мислення та художній смак, що стає однією з умов успішної адаптації у сучасній соціокультурній ситуації. При цьому ознайомлення із досягненнями культури минулого та сучасності, яке здійснюється у межах цього курсу, сприяє гуманізації вищої та фахової передвищої освіти.

Контрольні матеріали з курсу «Філософія, культурологія, соціологія» призначені насамперед для перевірки знань студентів як з окремих тем, так і підсумкової за матеріалами усього курсу. Крім того, вони дозволяють організувати самостійну роботу студентів у межах семінарських занять та у позааудиторний час.

Навчально-методична розробка «Філософія, культурологія, соціологія. Збірник тестових завдань» складена відповідно до програми курсу «Філософія, культурологія, соціологія» для студентів усіх спеціальностей та має на меті закріплення і поглиблення студентами знань в процесі самостійного опрацювання навчального матеріалу під час виконання тестових завдань. Збірник тестових завдань містить вступ, тестові завдання за темами курсу, список використаних джерел.

Основна частина збірника тестових завдань складається з 11 блоків тестів до кожної з тем курсу. Один

блок тестових завдань вміщує 10 питань закритого типу з 3-4 варіантами відповіді, лише одна з яких є правильною.

Навчально-методична розробка «Філософія, культурологія, соціологія. Збірник тестових завдань» складена відповідно до програми курсу «Філософія, культурологія, соціологія» для студентів усіх спеціальностей та охоплює основні теоретичні розділи дисципліни та призначена для студентів закладів вищої та фахової передвищої освіти.

ТЕМА 1. ФІЛОСОФІЯ ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Поняття світогляду, його походження, структура, сутність і роль у житті людини.
2. Історичні типи світогляду: міфологія, релігія, філософія.
3. Сутність філософського світогляду. Предмет та основне питання філософії.
4. Структура і функції філософії.

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Що є предметом філософії?

- а) відносини з Богом
- б) загальні сутнісні характеристики світу, ставлення людини до природи та суспільства
- в) фізична реальність та її характеристики

2. Що означає термін «філософія»?

- а) любов до міркування
- б) любов до мислення
- в) любов до мудрості

3. Світогляд - це:

- а) система поглядів людини на світ
- б) система поглядів груп людей

в) система переваг зрілої особистості

4. *Що є предмет вивчення філософії?*

- а) походження та сутність цінностей
- б) фундаментальні засади буття
- в) принципи розвитку Всесвіту

5. *Який розділ філософії вивчає моральні цінності та моральні норми?*

- а) аксіологія
- б) гносеологія
- в) етика

6. *Як формулюється основне питання філософії?*

- а) що є первинним - дух чи матерія?
- б) що таке добро та зло?
- в) які критерії визначення справжнього знання?

7. *Як перекладається слово «філософія» з грецької мови?*

- а) любов до життя
- б) любов до мудрості
- в) любов до істини

8. *Основними функціями філософії є:*

- а) світоглядна, гносеологічна
- б) світоглядна, соціальна
- в) гносеологічна, пізнавальна

9. *Для ідеалізму характерним є твердження:*

- а) не можна визначити, що первинне - матерія чи свідомість
- б) первинне свідомість, матерія незалежно від нього не існує
- в) первинною є матерія, свідомість не пов'язана з нею

10. Предметом філософії є:

- а) загальне у системі «світ-людина»
- б) сутність буття, природи та суспільства

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

ТЕМА 2. ФІЛОСОФІЯ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Принципи періодизації історії філософії.
2. Філософія Стародавнього Сходу (Індія, Китай, Єгипет, Вавілон, Палестина, Іран).
3. Антична філософія.

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Які хронологічні межі розвитку античної філософії?

- а) кінець VII ст. до н. е. - VI ст. н. е.
- б) кінець I ст. до н. е. - VI ст. н. е.
- в) початок II. до н. е. - V ст. н. е.

2. Який давньогрецький мислитель вважав, що головне завдання полягає у самопізнанні?

- а) Платон
- б) Сократ
- в) Арістотель

3. Який давньогрецький філософ вважав вогонь основою всього суцього?

- а) Геракліт
- б) Анаксимандр
- в) Анаксимен

4. Як послідовники буддизму формулюють першу «шляхетну» істину?

- а) є шлях, який допомагає звільнитися від страждань
- б) у стражданні є причина
- в) буття людей пов'язане зі стражданням

5. Для чого існує філософія згідно з Аристотелем?

- а) щоб правильно виховати справжнього громадянина
- б) щоб досягти істинного знання
- в) щоб допомогти людині змінити світ

6. Вперше поняття буття у філософії вжив:

- а) Анаксимен
- б) Парменід
- в) Анаксимандр

7. Основним принципом античної філософії був:

- а) теоцентризм
- б) анахронізм
- в) космоцентризм

8. За Епікуром задоволення від їжі є задоволенням:

- а) динамічним
- б) статичним
- в) розумним
- г) досконалим

9. До якої форми матеріалізму можна віднести вчення Фалеса Мілетського:

- а) діалектичний матеріалізм
- б) механістичний матеріалізм
- в) антропологічний матеріалізм
- г) стихійний матеріалізм

10. Цей античний мислитель уперше сформулював поняття «філософія»:

- а) Піфагор
- б) Платон
- в) Сократ
- г) Арістотель
- д) Демокріт

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

ТЕМА 3. ФІЛОСОФІЯ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ТА ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Етапи розвитку філософії Середньовіччя в Західній Європі.
2. Арабська і єврейська філософія Середньовіччя.
3. Філософія епохи Відродження.
4. Філософія Реформації.

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Які уявлення є важливими для філософії Відродження?

- а) повернення до християнських принципів
- б) повернення до ідей античності
- в) повернення до середньовічної схоластики

2. Що найбільше є притаманним філософії епохи Відродження?

- а) антропоцентризм
- б) теоцентризм
- в) егоцентризм

3. Що було основною метою схоластики Середньовіччя?

- а) спростувати наявність Бога
- б) проаналізувати з погляду науки Біблію

в) захистити релігію та її істини

4. Характерною рисою середньовічної філософії є

- а) баланс між теоцентризмом та сциентизмом
- б) панування теоцентризму

5. Характерною особливістю філософського світогляду середньовіччя є:

- а) антропоцентризм
- б) емпіризм
- в) теоцентризм
- г) раціоналізм
- д) космоцентризм.

6. Перший період (II - VII ст. н.е.) у розвитку середньовічної філософії названий:

- а) патристикою
- б) схоластикою
- в) номіналізмом
- г) екзистенціалізмом
- д) томізмом

7. Сукупність філософських доктрин християнських мислителів - це:

- а) томізм
- б) теоцентризм
- в) патристика
- г) детермінізм
- д) номіналізм

8. Фома Аквінський є засновником:

- а) схоластики
- б) реалізму

- в) номіналізму
- г) деїзму
- д) сенсуалізму

9. Ідею лінійного розвитку історії розробив:

- а) Арістотель
- б) Ф. Аквінський
- в) А. Блаженний
- г) Платон
- д) Сократ

10.) Про природу загальних понять – це предмет дискусії між:

- а) номіналізмом та реалізмом
- б) патристикою та схоластиком
- в) емпіризмом та раціоналізмом
- г) матеріалізмом та ідеалізмом
- д) діалектикою та метафізикою

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

ТЕМА 4. ФІЛОСОФІЯ НОВОГО ЧАСУ ТА ПРОСВІТНИЦТВА

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Основні риси філософії Нового часу. Наукова революція XVII ст.
2. Емпіризм і гносеологія Ф. Бекона, Т. Гоббса.
3. Дуалізм і раціоналізм Р. Декарта, пантеїзм Б. Спінози, монадологія Г.Лейбніца.
4. Суб'єктивний ідеалізм і агностицизм (Д. Берклі, Д. Юм).
5. Французькі матеріалісти XVIII ст. (Д. Дідро, П.-А. Гольбах, Ш.-Л.Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо).

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Головне завдання філософія Нового часу вбачала у розробці та обґрунтуванні:

- а) нового бачення світобудови
- б) методів наукового пізнання
- в) поглядів на державу
- г) ідей про людину

2. У філософії XVII ст. формуються два протилежні напрямки:

- а) емпіризм та раціоналізм

- б) схоластика та патристика
- в) сенсуалізм та емпіризм;
- г) монізм та ідеїзм
- д) ідеалізм та матеріалізм

3. Основний зміст наукового знання досягається через діяльність розуму стверджують:

- а) емпіристи
- б) сенсуалісти
- в) раціоналісти
- г) еволюціоністи
- д) гуманісти

4. Теоцентризм – це світоглядна позиція, в основі якої перебуває уявлення про верховенство:

- а) Бога
- б) людини
- в) природи
- г) космосу

5. Що є центральною проблемою філософії Нового часу?

- а) пізнання людиною світу
- б) внутрішній світ особистості
- в) логічний аналіз мови науки

6. Основний зміст наукове пізнання отримує з чуттєвого досвіду говорить:

- а) реалізм;
- б) патристика
- в) емпіризм
- г) теїзм
- д) психоаналіз

7. Основні правила наукового пізнання були розроблені філософом:

- а) Р. Декартом
- б) Д. Локком
- г) Ф. Беконом
- д) Б. Спінозою
- е) К. Марксом

8. Хто із філософів Нового часу є автором висловлювання: «Знання – сила»?

- а) Д. Берклі
- б) Д. Юм
- в) Т. Гоббс
- г) Ф. Бекон

9. Хто є автором методу дедукції?

- а) Ф. Бекон
- б) Д. Локк
- в) Т. Гоббс
- г) Р. Декарт

10. Хто з перелічених філософів розглядав державу у вигляді «Левіафана» (міфічної істоти)?

- а) Б. Спіноза
- б) Т. Гоббс
- в) Д. Локк

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

ТЕМА 5. КУЛЬТУРОЛОГІЯ ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Культурологія як навчальна дисципліна: її філософський сенс.
2. Сутність культури та основні культурологічні парадигми.
3. Методологічні принципи культурології.
4. Основні функції культури.

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Культурологія - це наука:

- а) про культуру
- б) про творців
- в) про релігію
- г) про правила поведінки

2. Предметом культурології є:

- а) духовна сфера людини
- б) сума культурної спадщини людства
- в) матеріальна частина культури як її основа
- г) культура як цілісне системне явище

3. Культура включає:

- а) єдність матеріального та духовного фактора
- б) матеріальний фактор

- в) природний фактор
- г) духовний фактор

4. *Змістом духовної культури є:*

- а) моделі
- б) макети
- в) норми та правила поведінки
- г) винаходи

5. *Змістом матеріальної культури є:*

- а) продукти праці
- б) любов до ближнього
- в) звичаї
- г) духовні цінності

6. *До структури культурології як науки не входить:*

- а) морфологія культури
- б) історія культури
- в) прагматика культури
- г) філософія культури

7. *З галузі природознавства в культурології найбільше застосовується:*

- а) синергетичний метод
- б) аксіологічний метод
- в) генетичний метод
- г) метод розуміння

8. *Пізнавальна функція культури включає:*

- а) передачу з покоління в покоління духовного досвіду людства
- б) осягнення власної душі та зовнішнього світу
- в) відповідність гуманістичних вимог та принципів

г) засвоєння культури під час життєвого процесу

9. Всебічний розвиток особистості на основі культурних цінностей та норм відображає:

- а) сенсотворча функція
- б) адаптаційно-охоронна функція
- в) виховна функція
- г) нормативна функція

10. Під соціалізацією розуміють:

- а) процес засвоєння індивідом соціального досвіду
- б) виробництво нових знань, норм, цінностей
- в) наділення внутрішнього та навколишнього світу загальнозначущими смислами
- г) окремі культурні напрямки людської діяльності

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

ТЕМА 6. ПОХОДЖЕННЯ КУЛЬТУРИ ТА ЇЇ СУТНІСТЬ

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Сучасний погляд на проблему антропосоціогенезу.
2. Сутність культурної еволюції та її відмінність від біологічної.
3. Походження етапи культурної еволюції.
4. Виникнення мистецтва як унікального механізму культурної еволюції.

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Першим став розмежовувати поняття «культура» та «цивілізація»:

- а) Е. Тайлор
- б) І. Кант
- г) В. Даль
- д) А. Тойнбі

2. У сучасному європейському розумінні культура – це:

- а) стан суспільства, заснованого на праві, порядку
- б) література, живопис, театр, музика тощо
- в) спосіб існування в суспільстві
- г) все перераховане

3. Предметом культурології є культура, яка розуміється як:

- а) результат матеріальної та духовної діяльності людей

- б) здатність розуміти існуючі поряд культури
- в) проектування духовних процесів у суспільному розвитку
- г) пошук нових методів соціалізації людської особистості тощо

4. Під філософією культури розуміють:

- а) виклад культурних подій у хронологічному порядку
- б) порівняння культури різних суспільств та різних епох
- в) опис трансформації, зміни культури
- г) вивчення сутності, цілей та цінностей культури, її умов та форм прояву

5. Галузь пізнання, що є викладом культурних подій у хронологічному порядку, називається:

- а) філософією культури
- б) соціологією культури
- в) історією культури
- г) культурною антропологією

6. Етноцентризм – це:

- а) внутрішній стан культури
- б) етнічна проблематика суспільного життя
- в) оцінювання інших культур через призму своєї національної культури
- г) стійкі та мінливі процеси культурного життя

7. Культурний релятивізм:

- а) оцінює культури через призму своєї національної культури.
- б) визнає самотність будь-якої культури
- в) аналізує питання культурного різноманіття та мінливості
- г) розглядає місце людини у природному та створеному ним світі

8. *Суспільство та культура взаємопов'язані тому, що:*

- а) суспільство стимулює розвиток культури
- б) йде постійне протиріччя громадського життя
- в) суспільні зміни активізують діяльність соціальних інститутів
- г) все перераховане вірно

9. *Матеріальні реальності, створені творчою працею людини, називаються:*

- а) класифікацією
- б) артефактами
- в) символами культури
- г) семіотикою

10. *Метою емпіричного рівня наукового пізнання є:*

- а) створення теорій та формулювання законів
- б) накопичення фактів, початкова систематизація знань
- в) виконання методологічних та світоглядних завдань
- г) аналіз природи та значення процесів

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

ТЕМА 7. СОЦІОКУЛЬТУРНА ДИНАМІКА. ЦИВІЛІЗАЦІЯ ТА КУЛЬТУРА

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Поняття соціокультурної динаміки.
2. Циклічна та еволюціоністська парадигми розвитку культури.
3. Культура і цивілізація.

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Сукупність особистих зразків поведінки та методів діяльності, ідей та думок називається:

- а) культурними спільнотами
- б) особистою культурою індивіда
- в) культурним ареалом
- г) культурним комплексом

2. Культурний ареал – це:

- а) сукупність цінностей та зразків, визнаних усіма членами спільності
- б) сукупність предметів, установ, уявлень, функціонально пов'язаних з певним елементом культури
- в) географічний район, всередині якого у різних культур виявляється подібність
- г) стійкі культурні моделі

3. Культура та цивілізація:

- а) цивілізація ширша за поняття культури
- б) поняття тотожні
- в) культура ширша за поняття цивілізації
- г) виключають одне одного

4. Поняття, що описує зміну або модифікацію рис культури в часі та просторі:

- а) асиміляція
- б) дифузія
- в) трансляція

5. Особливий вид безпосередніх відносин та зв'язків, що складаються між культурами – це:

- а) взаємодія культур
- б) культурний імперіалізм
- в) діалог
- г) культурний шок

6. Термін, яким у культурології позначається криза чи кризові явища у культурі:

- а) деградація культури
- б) девальвація культури
- в) диверсифікація культури
- г) дисфункція культури.

7. Термін, який позначає стійкий стан культури, що характеризується оптимальною внутрішньою структурою, нормальним функціонуванням її елементів:

- а) домінантна культура
- б) апогей культури
- в) зрілість культури
- г) ідеал культури

8. *Форми, знаки, символи, тексти, які дозволяють людям вступати в комунікативні зв'язки:*

- а) нормативи
- б) культурні норми
- в) мови культури
- г) традиції культури

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

ТЕМА 8. СОЦІОЛОГІЯ ЯК НАУКА, ЇЇ ПРЕДМЕТ І МЕТОДИ

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Предмет, об'єкт, закони і категорії соціології.
2. Структура і функції соціології як науки.
3. Основні етапи і тенденції розвитку соціологічної думки.
4. Соціологічна думка та соціологія в Україні.

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Соціологія - це наука про поведінку:

- а) індивіда в межах соціального інституту
- б) особи у суспільстві
- в) великих соціальних груп

2. Хто ввів термін «соціологія» безпосередньо у науковий обіг:

- а) Г. Спенсер
- б) О. Конт
- в) І. Кант

3. У який період соціологія як наука виникла?

- а) Після Великої Французької революції 1789 р.
- б) У першій половині XIX ст.
- в) Після Першої світової війни.

4. *Об'єктом вивчення соціології як науки не є:*

- а) суспільство
- б) соціальне життя суспільства
- в) соціальні інституції

5. *Яка з функцій соціології пов'язана з вираженням у вигляді концепцій та теорій науки інтересів конкретних соціальних груп, політичних партій та рухів:*

- а) суспільно-політична
- б) описова
- в) ідеологічна

6. *Соціальні відносини – це:*

- а) сукупність відносин між різними інститутами, групами та спільнотами людей
- б) відносини, пов'язані з виробництвом духовних цінностей
- в) область політичних відносин
- г) відносини між людьми у процесі виробництва матеріальних цінностей

7. *Що є предметом соціології?*

- а) політичні інститути суспільства
- б) поведінка людей
- в) суспільство як система та процеси, що відбуваються в ньому

9. *До функцій, що виконуються соціологією, не належить:*

- а) пізнавальна функція
- б) прогностична функція
- в) ідеологічна функція
- г) економічна функція
- д) функція соціального контролю

10. Що таке макросоціологія?

- а) наука, що вивчає повсякденну поведінку індивідів у ситуаціях взаємодії
- б) соціальна геронтологія
- в) дисципліна, що досліджує широкі соціальні системи

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

ТЕМА 9. СУСПІЛЬСТВО ЯК СОЦІАЛЬНА СИСТЕМА, ЙОГО СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Суспільство: сутність, типи, тенденції розвитку.
2. Суспільство як цілісна система.
3. Соціальна структура та соціальна стратифікація суспільства.
4. Соціальний статус та соціальна роль особистості.

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Вкажіть правильне визначення. Соціальна система - це:

- а) сукупність соціальних елементів (індивідів, груп, спільностей) з відносинами і зв'язками між ними, що утворює цілісність
- б) внутрішній устрій суспільства або соціальної групи, що складається з певним чином розташованих, упорядкованих частин, які взаємодіють між собою
- в) тимчасові збори людей, об'єднаних у замкнутому фізичному просторі спільністю інтересів

2. Соціальний зв'язок не може виражатися засобом:

- а) соціальної взаємодії
- б) внутрішньої роботи людської свідомості
- в) соціального ставлення
- г) соціального контакту

3. Елементами соціальної структури суспільства не є:

- а) класи;
- б) нації
- в) страти
- г) статево-вікові групи людей
- д) профспілки
- є) жителі міста та села

4. Що таке соціальна структура суспільства?

- а) сукупність взаємопов'язаних соціальних спільностей та відносин між ними
- б) система політичних партій
- в) взаємодія індивідуумів у суспільстві

5. Вкажіть правильне визначення. Соціальна стратифікація – це:

- а) ієрархічно організовані структури соціальної нерівності (ранги, статусні групи), що у будь-якому суспільстві;
- б) щодо постійна модель або взаємозв'язок елементів у соціальній системі;
- в) певним чином упорядковане безліч елементів, взаємопов'язаних між собою та утворюючих деяку цілісну єдність.

6. Виберіть правильне визначення. Соціальна мобільність – це:

- а) сукупність соціальних переміщень людей, тобто. зміна індивідом чи групою соціального статусу
- б) рух частини населення з одного суспільства до іншого або всередині окремого товариства
- в) перехід із однієї політичної партії до іншої

7. *Соціальна мобільність властива:*

- а) тоталітарним державам
- б) демократичним державам, а також будь-яким суспільством у смузі революцій та реформ
- в) маленьким компактним товариствам, заснованим на силі традицій та взаємопов'язаності її членів

8. *Як ви розумієте термін «вертикальна мобільність»?*

- а) це спосіб міграції
- б) це зміна соціального становища індивіда, що супроводжується підвищенням чи зниженням його статусу
- в) це залежність людей один від одного

9. *Клас - це:*

- а) соціальна група, що відрізняється спонтанністю виникнення, в якій відсутні стійкі очікування
- б) велика соціальна група, що відрізняється від інших за критеріями доступу до суспільного багатства, влади, соціального престижу
- в) частина суспільства, члени якої усвідомлюють себе носіями загальної культури

10. *Під соціальним інститутом розуміють:*

- а) історично сформовані, стійкі форми організації спільної прикладної діяльності людей, виконують суспільно значущі функції
- б) сукупність людей у конкретній діяльності, пов'язане системою відносин
- в) систему, що має конкретну мету, на основі якої гуртуються індивіди, групи, спільноти

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

ТЕМА 10. ОСОБИСТІТЬ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Соціологія особистості, її об'єкт, предмет, функції і завдання.
2. Сутність понять «людина», «особистість», «індивідуальність», «індивід».
3. Соціологічні підходи до вивчення особистості та її місця в суспільстві.
4. Соціологічна структура особистості.

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Поняття «людина»:

- а) вказує на якісну відмінність людей від тварин
- б) одиничний представник якогось біологічного виду або соціальної спільноти
- в) підкреслює відмінність одних людей від інших
- г) відображає соціальні засади у людині

2. Яке з суджень вірно визначає ставлення людина-індивід-особу?

- а) кожна людина – індивід
- б) будь-яка людина - особистість
- в) поняття «індивід» та «особистість» тотожні

3. Вкажіть правильне судження. Індивід - це:

- а) найвищий ступінь живих організмів на землі, результат складної біологічної еволюції, передумова і суб'єкт культурної еволюції
- б) людина як одинична істота, як носій соціальних і психологічних рис людства
- 3) системна якість людини, обумовлена його включеністю до системи соціальних відносин та інститутів

4. Вкажіть правильне визначення. Особистість – це:

- а) біологічна сутність індивіда, найвищий ступінь еволюції
- б) сукупність інтегрованих соціально-значущих характеристик, що утворилися у процесі взаємодії особи з іншими людьми і характеризують її як члена суспільства
- в) характерні риси поведінки окремої людини

5. Хто є найяскравішим представником психоаналітичної концепції особистості?

- а) Роберт Мертон
- б) Джордж Хоманс
- в) Зигмунд Фрейд

6. Виберіть правильну назву соціального явища, яке визначається як встановлення відповідності поведінки людини або соціальної групи умовам соціального середовища:

- а) соціальна ідентифікація
- б) соціальна інституалізація
- в) соціалізація

7. Соціалізація - це:

- а) спосіб зміни та розвитку культури

- б) процес накопичення соціальних навичок та освоєння соціальних ролей
- в) сукупність традицій, звичаїв, соціальних норм, правил

8. *Центральний показник становища індивіда чи соціальної групи у суспільстві – це:*

- а) престиж
- б) статус
- в) рівень матеріальної забезпеченості

9. *Виберіть правильне визначення. Соціальний статус – це:*

- а) становище індивіда у малій групі:
- б) певна позиція у соціальній структурі групи чи суспільства
- в) тип поведінки, спрямований на виконання прав та обов'язків

10. *Яка роль індивіда у суспільстві?*

- а) індивід не бере участі у створенні соціальних відносин, оскільки це стає прерогативою держави
- б) індивід відчужується від власності
- в) індивід стає самостійною людиною, здатною розраховувати на власні сили
- г) індивід розчиняється у колективі

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

11. СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ. СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ

Виконання тестових завдань передбачає ознайомлення з такими теоретичними питаннями:

1. Поняття культури, основні її елементи. Предмет соціології культури.
2. Субкультура.
3. Соціологічна інтерпретація релігії, її місце й роль у суспільстві.
4. Релігія як соціальний інститут, рівні соціологічного аналізу. Структура релігійної організації.

Рекомендовані джерела літератури: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 4, С. 115-119; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 11, С. 76-89; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

Тестові завдання для самоконтролю

Вкажіть одну правильну відповідь на тестове запитання

1. Яке визначення найточніше розкриває сутність культури?

- а) культура – це історично-певний рівень розвитку суспільства, творчих сил і здібностей людини, виражених у різних типах та формах організації життєдіяльності людей, а також у створюваних ними матеріальних та духовних цінностях
- б) культура - це комплекс, що включає знання, вірування, мистецтво, мораль, закони, звичаї, а також інші здібності і навички, засвоєні людиною як членом суспільства
- в) культура – це сукупність духовних цінностей і норм, властивих великій соціальній групі, спільноті, народу чи нації

2. Домінантна культура – це:

- а) сукупність культурних зразків, які приймаються та поділяються всіма членами суспільства
- б) сукупність характеристик культури, що стосуються переважно буденної життєдіяльності, побутової культури
- в) складна цілісність, що поєднує у собі духовні і матеріальні продукти, які вироблені, соціально засвоєні і поділяються членами нашого суспільства та можуть передаватися іншим або наступним поколінням

3. Вкажіть правильне визначення. Субкультура – це:

- а) поєднання основних елементів культури, символів, зразків поведінки, які приймаються та поділяються усіма членами суспільства
- б) сукупність символів, цінностей та зразків поведінки, що відрізняють ту чи іншу спільноту або будь-яку соціальну групу
- в) сукупність знаків, цінностей та зразків поведінки, що протистоять домінантній культурі

4. Головними елементами культури є:

- а) соціальні норми та санкції
- б) матеріальні та духовні цінності
- в) мова та вірування

5. Дайте назву наступному соціальному явищу, яке характеризується як «процес передачі та розповсюдження інформації за допомогою технічних засобів»:

- а) система соціальної дії
- б) інтеріоризація
- в) інтеграція
- г) масова комунікація

6. Соціальна норма – це:

- а) система ідей та уявлень про правильну та неправильну поведінку, які вимагають виконання одних дій і забороняють інші
- б) система уявлень, що становить певний шаблон поведінки, що поділяється членами соціальної групи та необхідний для вдосконалення спільних збалансованих дій

7. Соціальні норми включають:

- а) тільки моральні норми
- б) юридичні та моральні норми, а також звичаї та традиції суспільства
- в) виключно юридичні норми

8. Контркультура – це:

- а) частина загальної культури, система цінностей, традицій, звичаїв, властивих великій соціальної групі
- б) сукупність характеристик культури, що стосуються переважно буденної життєдіяльності, побутової культури
- в) сукупність культурних зразків, які протистоять зразкам доміантної культури та кидають їй виклик

9. Масова культура - це:

- а) форма культури, що включає витончені мистецтва, музику, літературу і призначена для вищих верств суспільства
- б) форма культури, твори якої стандартизуються та поширюються серед широкої публіки без урахування регіональних, релігійних чи класових субкультур
- в) сукупність культурних зразків, які вказують на стандарти правильної поведінки, дозволяють, наказують чи забороняють певні соціальні дії

10. Поняття «культурний плюралізм» означає:

- а) об'єднання культур та створення єдиної планетарної цивілізації
- б) непереборність етнокультурних відмінностей та визнання рівності всіх культур
- в) взаємодія традицій та новацій у культурі

Джерела: [1, С. 45-56; 2, С. 112-120; 7, С. 24-56; 9, С. 34-56; 15, С. 67-86; 16, С. 56-89].

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОДНОГО БЛОКУ ТЕСТІВ

Для кожного тестового завдання подано декілька варіантів відповідей, з яких лише одна є правильною. Максимальне значення оцінювання кожного блоку тестів складає п'ять балів.

Кількість балів	Правильні відповіді
п'ять	18-20
чотири	15-17
три	12-14
два	9-11
один	5-8

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Дворецька Г. В. Соціологія: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2002. 448 с.
2. Павліченко П. П. Соціологія. Навчальний-посібник. К.: Лібра, 2002. 420 с.
3. Попова І. М. Соціологія. Пропедевтичний курс: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид. Київ: Тандем, 1998. 152 с.
4. Соціологія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / А. Ю. Брегеда, А. П. Бовтрук, Г. В. Дворецька та ін. К.: КНЕУ, 1999. 186 с.
5. Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В. Г. Городяненка. К.: Видавничий центр "Академія", 1999. 559 с.
6. Жоль К.К. Соціологія: Навчальний посібник. К.: Либідь, 2005. 440 с.
7. Горський В.С., Кислюк К.В. Історія української філософії. Підручник. К.: Либідь, 2004. 488 с.
8. Лубський В.І. Релігієзнавство: Підручник. К.: "Академвидав", 2008. 464 с.(Альма – матер).
9. Петрушенко В.Л. Філософія: Підручник. 5-те видання, виправл. і доповн. Львів: "Магнолія 2006", 2009. 506 с.
10. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти I–II рівнів акредитації. Львів: Новий Світ 2000, 2003. 296 с.
11. Подольська Є.А. Філософія : 100 питань — 100 відповідей. Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. Київ: Фірма "ІНКОС", 2008. 352 с.
12. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії : філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство.

Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, Інкос, 2006. 624 с.

13. Практикум з філософії : Методичний посібник для викладачів та студентів ВНЗ. Під редакцією В.Л.Петрушенка. Львів : "Новий Світ – 2000", "Магнолія плюс", 2003. 256 с.

14. Релігієзнавство : підручник для вузів. / За ред. С.А.Бублика. К., 2001. 460 с.

15. Філософія : Підручник / Бичко І.В., Бойченко І.В., Табачковський В.Г. та ін. К.: Либідь, 2001. 408 с.

16. Філософія : Світ людини. Курс лекцій : Навч. посібник / В.Г.Табачковський, М.О.Булатов, Н.В.Хамітов та ін. К.: Либідь, 2004. 432 с.

17. Філософія : Навч. посіб. 6-те вид. перероб. і доп. / Л.В.Губерський, І.Ф.Надольний, В.П.Андрущенко та ін. ; За ред. І.Ф.Надольного. К.: Вікар, 2006. 534 с.

18. Філософія : Підручник для вищої школи. За заг. ред. Кременя В.Г., Горлача М.І. Х.: Прапор, 2004. 736.

19. Черній А. Релігієзнавство : Підручник. К.: 2003. – 352 с.

20. Черній А.М., Тимошенко З.І. Філософія : Твої кроки до Мудрості : Авториз. конспект-практикум. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2001. – 200 с.

21. Roszak Th. Person-planet: The creative disintegration of industrial society / Th. Roszak. Garden City (N.Y.) : Anchor press : Doubleday, 1979. 349 p.

22. Roszak Th. The cult of information: A neo-Luddite treatise on high tech, artificial intelligence, a the true art of thinking / Th. Roszak. Berkeley etc. : Univ. of California press, 1994. 267 p.

23. Roszak Th. The cult of information: The folklore of computers a. the true art of thinking / Th. Roszak. NY. : Pantheon books, 1986. 238 p.

24. Yinger J. M. Presidential address: countercultures and social change / J. M. Yinger // American sociological review. 1977. Vol. 42. № 6. P. 833–853.

ПРО АВТОРА

ВАСИЛЬЧУК Євген Олегович, викладач Черкаського державного бізнес-коледжу з 2011 року. У 2006 році закінчив Черкаський державний технологічний університет за спеціальністю «менеджмент організацій», а у 2010 – Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу за спеціальністю «адміністративний менеджмент».

У 2010 році захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук, а у 2016 – дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора політичних наук.

Є автором (співавтором) понад шістдесят наукових праць, у тому числі шести одноосібних монографій із проблем молодіжного політичного радикалізму та екстремізму.

Лауреат Премії Верховної Ради України за внесок молоді в розвиток парламентаризму, місцевого самоврядування (2012), Премії Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді в розбудові України (2016), Премії Президента України для молодих вчених (2017), Іменної стипендії Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених (2018), одержувач гранту Президента України для обдарованої молоді (2013) та Премії Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим у галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок (2019).

Коло наукових інтересів: молодіжний радикалізм, політичний екстремізм, теорія національної безпеки.

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ
Філософія, культурологія, соціологія. Збірник тестових завдань

Навчальне видання

ВАСИЛЬЧУК Євген Олегович

ФІЛОСОФІЯ, КУЛЬТУРОЛОГІЯ СОЦІОЛОГІЯ
Збірник тестових завдань

Комп'ютерний набір Є.О. Васильчук

Підписано до друку _____ 2022 р. Формат 60x80¹/₁₆
Папір офсет. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний.
Умов. друк. арк. 1,28. Тираж 20 прим. Зам. № 321

За довідками з питань реалізації
звертатись за тел. (0472) 64-05-15